

Z a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 45. Zettortdeenâ 7tâ November 1846.

Ittin skaidra peerahdischana, ka
Schidam dwehfele.

(Stattees Nr. 44.)

No sahlehni un kohkeem meh's isgahjuschâ lap-
pinâ runnagam; es Zums peerahdiju ka sahles
irr un dsihwo un kustahs, bet leela starpiba stary
sahlehni un lohpeem. Lohps kustahs nerween
pehz faules jeb faulei sawu waigu greehdams pak-
kat un pehz gaisa, gaisam sawu waigu greeh-
dams klah, lohps kustahs pehz sawas paschas
patilfschanas; winsch kustahs tâ, kâ winsch pats
grihb. Sahlehni un kohkeem irr dauds tahs mut-
tes, dauds to zaurunu zaur ko tee sawu barribu
eenem un sawu barribu islaisch, lohpeem tif
weens zaurums zaur ko tee barribu eenem un
obtrais un treschais zaur ko tee barribu islaisch,
ja ne wairak to barribu, ko ta semme un ne gais
teem isdohd, scho barribu tee eenem sawâ mee-
fâ zaur mutti. Gaisa barribu, to barribu ko
gais teem isdohd tee nemin prettim zaur nahsim
un zaur pohrehm, tas irr: zaur teem itt fihkeem
zauruntineem, no kurrenes lohpeem nahf fwee-
dri ahra. — Lohps tad nu irr un dsihwo un ku-
stahs pehz sawas patilfschanas.

Lohpi zil tak tee sawadi nedf akmins, nedf
kohs! Sitt akmini pusdam, kahda winnam
eelschpuffe tahda winnam ahrypuffe, schkell kohku
pusdam, un atraddisi, ka tam firde eelschâ;
schkell lohpu pusdam, zil tur sawadi! Getaisi
behrju kohkam pawaffaras laikâ zaurunu, tam
baltaina auksta fulla tezzehs ahra, durri lohpan
nafi zaur ahdu zauri, tam tezzehs affinis woi sil-
tas jeb aukstas. — Lohpi kustahs, zitti ar 2
kahjahm — nemsim: putni; zitti ar 2 kahjahm
un 2 rohkahm (zilwefi); zitti ar 4 rohkahm (mehr-
kalki); zitti ar tschetrachm kahjahm (sumi); zitti

ar 6 kahjahm (bluffas); zitti ar dauds kahjahm
(tahrpi); zitti bes kahjahm (sewis).

Nemtimees schodeen runnakt no putneem.
Putneem gan naw firde, bet firde ar 2 kamba-
reem un 2 preekschambareem. Winneem 2 kah-
jas, 2 spahrni un mohdigs degguns, ragga-deg-
guns. Winneem affinis irr wairak farkanas nej
pee teem lohpeem, kam 4 kahjas, un schih's win-
nu affinis ari irr siltakas. Winneem sawads
mundeerinsch nedf 4kahjigeem, daudskahjigeem
un beskahjigeem lohpeem. — Winneem irr
pluhzamas-spalwas par mundeerinu; swim
swihni; wehsin tif zeets kaschoks, kâ fakaltu-
schais swejneeka sahba's. Putnim pluhzamas-
spalwas pahrfeds wissu meefu. Israuj putnim
spalwu no spahrneem tur irr ko wehrâ list.
Spalwa — kâ pee soh's — irr weenâ gallâ
resna, ohtrâ smalka. Tai resgalli irr slajumi
eelschâ ar affinin sajakti; scho seen to spalwu
zeeti pee meefas klah, irr tee satureji, kas to
spalwu peetur pee meefas. Grees spalwu eelsch
rohkas us ahra un eelschpuffi un redschi, ka spal-
wahm tahs puffes naw weenadas, ahrypuffe irr
glumma, gluddena, eelschpuffe strihpaina. Tahs
pluhzamas-spalwas naw weenadas. Dubnas put-
nim tilklabb kâ krellis pee meefas zeeti klah, tahs
zittas spalwas peelihdsinajamas westei un swahr-
keem; dubnas appalschâ, zittas spalwas irr wir-
si. Us galwu naw tahs spalwas weenadas, zit-
teem putneem galwas ar masahm spalwinahm,
zitteem zekuli un beesas spalwas. Ja teem
kark's, tee nonemm apkalka drachnu, jeb: kark's
semmes irr tahdi putni, kam ap kalku spalwas ne
buht newaid. Zitteem pee degguma, kâ pee stahr-
ka, spalwas irr listas klah, tam buht par deggu-
na silditajeem. Zitteem us kruhtim pliffa ohda,
kâ pee ehrgteem un wannageem. Zil tahs spal-
was irr sawadi pehrwehtas! Gessattees zil dsen-

nim raibi tee swahrki! — Lai tahs spalwas ne falihst, lai tahs ne buhtu zeetas, lai tahs labbi fedderetu, tad — putni turr muggura kaula gallâ, tur fur teem aste eefahkâs, 2 trauzinus, fur teem elja noglabbata. Ur farwu deggunu putns attaisa tohs elja trauzinus wakkam, pa-nemm no ta pascha zif tam waijaga un well spalwas zaur eljainu deggunu zauri un tâ darridams tahs spalwas dabbu farwu peederrigu eljes teefu. Teem putneem, kam par uhdeni jadsihwo, schee eljes trauzini tik jaw buhs leelafi un ar siipraku elju peelikti pilni. Putni ne turr weenadas spalwas, tee farwas spalwas ismaina, ismett; pee 4fahjigeem lohpeem arri tâpatt; kalabbtad zilweks mattus tikween flinimâ deenâ no galwas ismett, kas brihscham ataug, brihscham ne? Ja tam beest matti, tam janest schee matti ir farstâ laikâ, ja tam plikka galwa — tam ir aukstâ laikâ par plikkagalwi japaleek. Bet atkal: zilweks ja paleek wezâ, tam paleek matti retti, tâpatt pee putneem un zitteem spalwaineem lohpeem. Zilwekam ja tam leelas behdas, winsch dabbu ahtri firmus mattus, tee melnee, tumschi bruhnee un balganee matti tam paleek ittin balti. Tas pee putneem arri irr redsehts. Buhrkinâ bija strads; fakkis dabbuja pee-eet buhrkinam klagt un putninu driiklagt. Kad ta putnina Kungâ peestrehje klagt to stradsu glabht un winsch to putninu no buhrkina issehme ahtrâ, strads bija ittin eeksch weeneem sweedreem no bailehm un pehz kahda laikâ tas ismette melnas spalwas un dabbuja baltas spalwas.

Putneem masa galwa. Etahrks, kas tas par leelu putni! Ja ne skaiti deggunu klagt, zif masa winnam galwa! Un schis deggunâ, zif tas atkal farwads! Pee putneem atraddisi to deggunu lohzitu, ar spizzu gallu, kâ pee zabteem un wannageem; garru kâ sohbeni, kâ pee stahrkeem; plakkanu, kâ pee piblehm. Schis deggunâ zif tas farwabi pehrwehts; dascheem putneem winsch irr farkans, zitteem melns, zitteem balts, zitteem pelleks, zitteem salisch, zitteem raibs. Paschâ deggunâ teem sohbi naw, bet brihscham deggunâ rantis, kâ pee piblehm un sohfm, ar maseem rohbincem apliftri; teem gan naw luhpas, bet

gar tabm degguna rantim atraddisi mihsstu plahnun ahdinu, kas teem luhpu weetâ. Wisseem putneem eeksch degguna irr nahsis, kam eeksch-puffe irr plahna ahdina. Schis nahsis brihscham turwu azzim klagt pee degguna galla, zitteem tahs irr degguna widdû, zitteem us degguna mugguras jeb us abbejahm degguna puffedm; tahs nahsis irr ehrtas, schauras, schkirbainas, plikkas, us puffi apsegtas. Ur schihm farwalm nahsim tee faohsch istablehm finakku. Wahrna faohsch istablehm schaujamo pulveri un maitu. Ur mehli putni gan tik finakki ne isbauda, kahda katrai berribai ta garscha irr, talabb gan arri zitteem putneem mehle peeauguse pee schohkleem klagt. Gan drihs wisseem putneem finakkas azzis, ar scheem tee warr juhdschm tablu redseht; stahrks sinn bes fiklera us Egiptes semmi nobraukt, wannags gaisâ liddinadamees eerauga masu pelliti kas us lauka teff. Zitti putni labbaki tumsibâ reds ne kâ gaisimâ, kâ no puhzehm to sinned. Aufis putneem ne stahw atstattu no galwas nobst, bes ween pee puhzehm, kaut irr pee scheem tik ween tahs spalwas stahw atstattu, bet ne paschas tahs aufis. Zif leelas puhzehm tahs aufis un zif masas dschrwei!

Zif wehsim fakkis stihms, schis tam inuggurâ pawissam eeaudsis eekschâ; pee putneem zif tur farwabi! Schee farwu faklu warr lohziht us furru puffi teem patihkâs; dascheem 9, zitteem 23 kaulischi jeb lohzeleischi; wiini farwu faklu warr islaist garri un farwilt ihfaki, kâ pascheem patihf.

Zif farwads teem atkal rumpis! Wifs rumpis fahsegt ar duhnahm un spalwalm; spahrni zitteem garri zitteem ihfi, tâpatt teem astes farwadas, zitteem garras, zitteem ihfas, zitteem struppas; zitteem ne buht astes naw. Katrâ spahrnâ irr wirschpletschi, pakkapletschi, preekschpletschi un spahrnu gals; ar scheem spahrneem tee laistahs zaur gaisu; bet zif farwada winnu sfreeschana! Zits putns sfreen lihgodamees, zits schuhpoda-meas, zits turr spahrnus isplehtis, kâ lugga seh-gelus, zits peerausta sfreedams spahrnus allaschin pee fahneem klagt. Aste winneem par stuh-

ri dohta; ar fawu asti winni, lã stuhmanni lai-
wai norahda, kahds zeffch spahrneem nemmams.
Besdelliga ffreem weenã stundã 10 juhdses, tas
irr weenã deenã 240 juhdses; ne tizzu, ka tih-
tars to warretu ffreedams fasneegt, winsch no-
kristu semmẽ un bulderedams welti lemmotu bes-
delligai paffat. Vehz tahs Schihda dwehse-
les — wehl pazeetees.

(Zurplittam wairaf.)

Meld. Alles ist an Gottes Segen.

(Punschel meldiju gr. Nr. 183.)

1.

Jesu, tu man apschelodams
Swehtibu un meeru dohdams,
Usnemm fawã Derribã! —
Vesitajẽ to grehzieneku,
Behnu draugs! — Ras tas par preeku:
Lawõ buht, scheid un muhschibã!

2.

Debbes laimi, swehtu preeku,
Zeesdams pelnijs mums par leeku,
Schibstidams to sirãniu,
Datõ tu aribbi preeksch mann' farroht,
Zour to swehtu garru darroht
Mann' par tawu behniu.

3.

Klausi mannas nopuschanas:
Lai wiß eet pehz tawas sinnaõ,
Paleez muhscham Kungs! pee mann;
Mahzi manni katru deenu
Prabã turreht tew ar weenu
Klauscht tew ar patikschan.

4.

Rã us wilneem laiwa schaubahs,
Lã manõ prabõ schurp turpu schaubahs,
To dsenn lust' jeb bailiba.
Tad lai turrohs ween pee temi,
Dohmohs tawãs rohkãs fewi,
Zur irr meers un drohschiba.

5.

Sawejus tu Jesu mißlo,
Kad tee raud, tad winnuß schelõ

Ka lads gans tohs waddidams. —

Lai ir es scho laimi baudu

Un pee tawahm kahjahm raudu

Labbu datt' isrededams. (Luhf. 10, 42.)

M. B.

Teefas fluddinaschanas.

No leelas Esereõ muischas pagasta teefas tohp
sinnamu darrihtõ, ka tai 17tã September f. g. us
tahm, pee Karrelu muischas peederriga Annas Kroh-
ga plawahm, gaischi bruhns sirgs peeklibdis. Tas,
kas warr taisni peerahdiht, ka winnam tas sirgs
peederr, tohp no schihs augschpeeminnetas pagasta
teefas usaizinahtõ, wißwehlaflahi libdis 1mo November
f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees, kur winsch
tad to sirgu prett barroschanas un pasluddinaschanas
atlibdsinaschanu warrehs pretti neunt; ja ne, tad
ar to sirgu tã darrihs, lã liffumi to rahda. To
buhõ wehrã liff. Leelas Esereõ pagasta teefa, tai
27tã September 1846. I

J. Steinhard, preekschdetajõ.

K. F. Bitte, pag. teefas srihw.

No Krohna Kalnzeemas pagasta teefas tohp wißfi
tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas pee ta
nomirruscha Kalnzeemas fainneeka Ehrmann Danne-
mark buhtu, zaur scho usaizinati, 6 nebbetu starpã un
wißwehlaflahi libdis to 23scho November f. g. ar fawahm
peerahdischanahm pee schihs teefas peeteiktees un gais-
diht, to liffumi spreedihs, jo wehlafl wairõ ne weenu
ne klausihõ. Krohna Kalnzeemas pagasta teefa, tai
12tã Oktober 1846. 2

(L. S.)

Teefas peeschdetajõ U. Pohge.

(Nr. 640.)

Teefas srihw. Sauer.

Wisseem pee Kalnamuischas pagasta peeraksiteem
pagasta lohzeleem, kas ar un bes usturreschanas sibi-
mehim zittur usturrahõ, tohp zaur scho sinnamu dar-
rihtõ, ka teem pascheem pee prettinemschanas fawu
usteikschanas grabmatu libdis noliftam terminam (tai
10tã November f. g.) scheid buhs peeteiktees. Talabb
tohp tahs muischas palizeijas, kur tahdi laudiõ ustur-
rahõ, peeklahjigi luhgtas, scho fluddinaschanu teem,
kam to waijaga sinnaht, sinnamu darriht. Kalnamui-
schã, tai 24tã Oktober 1846. 2

(L. S.)

Dahwe Tibkus, pagasta wezz.

(Nr. 216.)

J. Rohrbach, pag. teef. srihw.

No Krohna Kalnzeemas pagasta teefas tohp zaur
scho wißfi tee, kam kahdas taisnas parradu prassichana-
nas pee ta nomirruscha Kalnzeemas fainneeka Jehlab

Dhgle buhtu, ušaižinati, 6 neddelu starpâ un wiſſe-
wehłaki lihds 23ſcho November ſ. g. pee ſchihš teefas
peeteiktees, jo wehłak ne weenu wairš ne klaufihš.
Krohna Kalužemas pagasta taefa, tai 12tâ Dktober
1846.

(L. S.) Teefas peefehdetajš U. Pohge.
(Nr. 643.) Teefas ſkrihweriš Sauer.

No Leelaužes pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam
kahas taiſnas praſſiſchanaš buhtu, pee ta no mah-
jahm iſliłta Sirmelles ſaimneeka Zurre Jannul par
ka mantu parradu dehl konkurse ſpreesta, ušaižinati,
pee ſaudeſchanaš ſawas teefas lihds 5to Dezember ſ. g.,
kaš par to weenigu un iſſlehgſchanaš terminu noliktš,
ar ſawahm praſſiſchanahm ſcheit peeteiktees, jo wehłak
neweenu wairš ne klaufihš. Leelaužes pagasta teefa,
tai 11tâ Dktober 1846.

(L. S.) Jndrikk Grikmann, pag. wezz.
(Nr. 223.) C. Schabert, teefas ſkrihw.

No Barbales pagasta teefas tohp wiſſi un ikkatri kam
pee tahš maſas atlikkuſchanaš mantas ta nomiruscha
Borbales mahžitaja muiſchanaš Kauka ſaimneeka Behr-
tul Seemel, kahdas praſſiſchanaš buhtu, ušaižinati,
ar tahm pee ſchihš pagasta teefas peeteiktees un tai 17tâ
Dezember ſ. g. noliktâ iſſlehgſchanaš terminâ, pee ſau-
deſchanaš ſawas teefas, ſcheit peeteiktees un ſpreedumu

pehž likkumeem ſagaibht. Barbales pagasta teefa, tai
17tâ Dtober 1846.

(Nr. 532.) Preekſchschdetajš J. Grikoſſky.
S. Seegrün, pag. teef. ſkrihw.

No Barbales pagasta teefas tohp wiſſi un ikkatri kam
pee tahš atlikkuſchanaš mantas ta nomiruscha Niſorge-
muiſchanaš Sarra ſaimneeka Kriſt Sarre, kahdas praſſi-
ſchanaš buhtu, ušaižinati, ar tahm pee ſchihš pa-
gasta teefas peeteiktees, un tai 17tâ Dezember ſ. g. no-
liktâ iſſlehgſchanaš terminâ, pee ſaudeſchanaš ſawas
teefas ſcheit peeteiktees un ſpreedumu pehž likkumeem
ſagaibht. Barbales pagasta teefa, tai 17tâ Dktober
1846.

(Nr. 536.) Preekſchschdetajš J. Grikoſſky.
S. Seegrün, pag. teef. ſkrihw.

No Leelaužes pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam ka-
das taiſnas parradu praſſiſchanaš buhtu, pee ta no
mahjahm iſliłta Leelaužes ſaimneeka Stuhru Kabrla
Kuhge, par kurru mantu parradu dehl konkurse ſprees-
ta, ušaižinati, pee ſaudeſchanaš ſawas teefas, lihds
20to Dezember ſ. g. kaš par to weenigu un iſſlehgſcha-
naš terminu noliktš, ar ſawahm praſſiſchanahm ſcheit
peeteiktees, jo wehłak neweenu wairš ne klaufihš.
Leelaužes pagasta teefa, tai 25tâ Dktober 1846.

(L. S.) Jndrikk Grikmann, pagasta wezz.
(Nr. 233.) C. Schabert, teefas ſkrihweriš.

Naudas, labbibas un prezzu ſirguš uš plazzi. Rihgâ, tanni 4tâ November 1846.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
I jaunš dahlberiš gelbeja	1	33	I pohšs kannepu tappe maſſahts ar	1	—
I puhrš rudſu tappe maſſahts ar	2	5	I — ſinnu labbakas ſurtes — —	1	80
I — kweeſchu — —	3	—	I — ſiktakas ſurtes — —	1	60
I — meeſchu — —	1	40	I — tabafa — —	—	75
I — meeſchu = putraimu — —	2	20	I — dſeſes — —	—	85
I — auſu — —	1	—	I — ſweeſta — —	2	40
I — kweeſchu = miltu — —	3	75	I muzza ſilku, preeſchu muzza — —	6	25
I — bibdeletu rudſu = miltu — —	2	40	I — — wiſkſchnu muzza — —	6	50
I — rupju rudſu = miltu — —	2	5	I — ſarkanaš ſahlš — —	7	—
I — ſirnu — — — — —	2	—	I — rupjas leddainas ſahlš — —	6	—
I — linnu = ſehklas — — — —	3	50	I — rupjas baltas ſahlš — —	5	40
I — kannepu = ſehklas — — — —	2	—	I — ſmalakas ſahlš — —	4	26
I — kinneuu — — — — —	5	—			

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstaš waldischanaš puffed: Waldischanaš-rahtš U. Weitler.